

Non-governmental Organization
International Center of Scientific Research

PROCEEDINGS OF THE VIII INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND THEORETICAL CONFERENCE

SCIENCE OF XXI CENTURY:
DEVELOPMENT, MAIN
THEORIES AND
ACHIEVEMENTS

02.05.2025

THE HAGUE,
NETHERLANDS

SCIENTIA

COLLECTION OF SCIENTIFIC PAPERS

with the proceedings of the

VIII International Scientific and Theoretical Conference

**Science of XXI century:
development, main
theories and achievements**

02.05.2025

The Hague, Netherlands

The Hague, 2025

Chairman of the Organizing Committee: Goldenblat M.

Responsible for the layout: Bilous T.

Responsible designer: Bondarenko I.

- S 40 **Science of XXI century: development, main theories and achievements:**
collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the VIII
International Scientific and Theoretical Conference, May 2, 2025. The
Hague, Netherlands: International Center of Scientific Research.

ISBN 979-8-89660-278-1 (series) Bowker

DOI 10.36074/scientia-02.05.2025

Papers of participants of the VIII International Multidisciplinary Scientific and Theoretical Conference «Science of XXI century: development, main theories and achievements», held on May 2, 2025 in The Hague are presented in the collection of scientific papers.

The conference is included in the Academic Research Index ReserchBib International catalog of scientific conferences and registered for holding on the territory of Ukraine in UKRISTEI (Certificate № 126 dated January 6th, 2025).

Conference proceedings are publicly available under terms of the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA 4.0) at the www.previous.scientia.report.

UDC 082:001

© Participants of the conference, 2025

© Collection of scientific papers «SCIENTIA», 2025

© NGO International Center of Scientific Research, 2025

ISBN 979-8-89660-278-1

CONTENT

SECTION 1.

ECONOMIC THEORY, MACRO- AND REGIONAL ECONOMY

METHODS OF MANAGING AND ASSESSING THE ECONOMIC AND FINANCIAL EFFICIENCY OF INVESTMENT PROJECTS

Khurramova M. 10

SECTION 2.

ENTREPRENEURSHIP, TRADE AND SERVICE SECTOR

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ: ЇХ РОЛЬ І МІСЦЕ У РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Доброштан М.О. 18

SECTION 3.

FINANCE AND BANKING; TAXATION, ACCOUNTING AND AUDITING

АДАПТИВНІ МЕТОДИ ФІНАНСУВАННЯ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В СТРУКТУРНИХ ЗМІНАХ ЕКОНОМІКИ

Дячук О.В., Безпаленко О.В. 22

ВИДІЛЕННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЧИННИКІВ, ЯКІ ЗУМОВЛЮЮТЬ НИЗЬКІ ОБСЯГИ ПОЗИКОВОГО ФІНАНСУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ

Гаврась Д.Р., Ємельянов О.Ю. 25

РОЛЬ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ У ВИЗНАЧЕННІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ КОМПАНІЇ

Харченко А.Г. 28

SECTION 4.

MARKETING AND LOGISTICS ACTIVITIES

МОЖЛИВОСТІ ТА РИЗИКИ РОЗВИТКУ ВЛАСНИХ ТОРГОВИХ МАРОК У ДІЯЛЬНОСТІ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Шатова Ю.В. 30

SECTION 5.

MANAGEMENT, PUBLIC MANAGEMENT AND ADMINISTRATION

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ МІКРОКОМАНД В ІТ-КОМПАНІЯХ

Волюха А.О. 37

РОЗВИТОК ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ЛІДЕРА: ШЛЯХ ДО ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ Апельт Г.В., Приймак Л.Б.	40
---	----

ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ЕФЕКТИВНОГО СТИМУЛЮВАННЯ ПРАЦІ ПЕРСОНАЛУ ЗАКЛАДУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я Пешкова М.І., Кубіцький С.О.	43
---	----

SECTION 6. INTERNATIONAL RELATIONS

THEORETICAL FOUNDATIONS OF ENERGY SUPPLY AND THE IMPACT OF GLOBALIZATION ON EU ENERGY SECURITY IN THE CONTEXT OF RENEWABLE ENERGY SOURCES (RES) DEVELOPMENT Muzurov D.A.	48
--	----

СУЧАСНІ ВЕКТОРИ ПУБЛІЧНОЇ ДИПЛОМАТІЇ ФРАНЦІЇ Жебрівська К.А.	52
--	----

SECTION 7. LAW AND INTERNATIONAL LAW

ГНОСЕОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ПРОТИДІЇ РОЗМИВАННЮ ПОДАТКОВОЇ БАЗИ Реун А.М.	56
--	----

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПРОВЕДЕННЯ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ В УКРАЇНІ Молитва К.О.	59
---	----

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ УЧАСТІ ПРОКУРОРА ПІД ЧАС СПЕЦІАЛЬНОГО ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ (IN ABSENTIA) В УКРАЇНІ Волчанова Д.Д.	62
---	----

РОЛЬ ПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ У ФОРМУВАННІ ІНСТИТУЦІЙНОЇ СПРОМОЖНОСТІ ЦЕНТРАЛЬНОГО БАНКУ Романюк Г.О.	66
--	----

SECTION 8. INSTITUTE OF LAW ENFORCEMENT, JUDICIAL SYSTEM AND NOTARY

ГОРІХИ ВОЛОСЬКІ – ОБ'ЄКТИ ТОВАРОЗНАВЧОЇ ЕКСПЕРТИЗИ Малимон В.Г.	69
---	----

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ: ПИТАННЯ НОРМАТИВНОГО ЗАКРІПЛЕННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ Соловйова О.М., Дамчук А.Ю.	73
---	----

ПРАВОВЕ ВИХОВАННЯ ЯК ВАГОМИЙ ЧИННИК ЗМЕНШЕННЯ «СЕКСУАЛЬНИХ» ПРАВОПОРУШЕНЬ Осмолян В.А.	78
---	----

SECTION 9. BIOLOGY AND BIOTECHNOLOGY

СТАНДАРТИЗАЦІЯ - ВАЖЛИВА СКЛАДОВА СИСТЕМИ БІОТЕХНОЛОГІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ Кравченко Н.В., Подгаєцький А.А., Гнітецький М.О.	81
--	----

SECTION 10. ENERGY AND POWER ENGINEERING

COMPREHENSIVE ANALYSIS OF LOW-VOLTAGE ENERGY STORAGE SYSTEMS Fomin V.S., Khalimovskyy O.M.	89
--	----

FEATURES OF THE APPLICATION OF HIGH-VOLTAGE TEST FACILITIES Khomenko D.V., Khalimovskyy O.M.	93
--	----

ЗАСТОСУВАННЯ ТЕРМОЕЛЕКТРИЧНИХ ПРИСТРОЇВ В ПРОЦЕСІ ВИРОБНИЦТВА ЕЛЕКТРОДНИХ ЗАГОТОВОК Сандлер А.К., Дулгеров Д.Д.	96
--	----

SECTION 11. INFORMATION TECHNOLOGIES AND SYSTEMS

DATA PRIVACY AND SECURITY THROUGH ENCRYPTION-BASED BLOCKCHAIN TECHNOLOGY Poliakov D.	102
---	-----

ОПТИМІЗАЦІЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ВЕБ-РЕСУРСІВ З ЗАСТОСУВАННЯМ PROGRESSIVE WEB APPS (PWA) ТА БРАУЗЕРНИХ ІНСТРУМЕНТІВ ДЛЯ АНАЛІЗУ Науково-дослідна група: Малигіна С.В., Ільченко Д.Є., Турчанін Д.М., Анайко С.А.	107
---	-----

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У ВІДЕОІГРАХ: ВІД СКРИПТІВ ДО САМОНАВЧАЛЬНИХ АЛГОРИТМІВ Мінський В.О.	113
---	-----

SECTION 12.

TRANSPORT AND TRANSPORT TECHNOLOGIES

АВТОМАТИЗОВАНА СИСТЕМА ПІДВИЩЕННЯ ОСТІЙНОСТІ МОРСЬКОГО ПЛАВУЧОГО КРАНУ Омельченко Т.Ю., Сандлер А.К., Катеринич І.О.	117
--	-----

SECTION 13.

PHYSICS AND MATHEMATICS

ФІНАНСОВА ГРАМОТНІСТЬ ЯК СУПЕРСИЛА СУЧАСНОГО ШКОЛЯРА Патріман Н.Г.	125
--	-----

SECTION 14.

SOCIOLOGY AND STATISTICS

THE STATE OF SOCIETY AND PROSPECTS FOR TRANSFORMATION Shedyakov V.E.	129
--	-----

SECTION 15.

PHILOLOGY AND JOURNALISM

PROBLEMS OF ADAPTING AVIATION TERMINOLOGICAL ABBREVIATIONS INTO UKRAINIAN TRANSLATION Parfenchuk K.	136
ІСТОРІЯ ФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНОЇ БОТАНІЧНОЇ НОМЕНКЛАТУРИ Кузьмич Д.В.	138
ЛЕКСИКА НА ПОЗНАЧЕННЯ ЧАСУ В НІМЕЦЬКІЙ МОВІ Хоменко Т.А.	143
МІЖНАРОДНА ТЕРМІНОЛОГІЯ АНЕСТЕЗІОЛОГІЇ Савельєва Є.І.	145
МІЖНАРОДНА ТЕРМІНОЛОГІЯ ГАСТРОЕНТЕРОЛОГІЇ Яковчук О.В.	147
МІЖНАРОДНА ТЕРМІНОЛОГІЯ ЕНДОКРИНОЛОГІЇ Сидорчук М.А.	150
МІЖНАРОДНА ТЕРМІНОЛОГІЯ ХІРУРГІЇ ТА ТРАВМАТОЛОГІЇ Солдатенко А.М.	153

МІФОЛОГІЗМИ В АНАТОМІЧНІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Каразія О.Д. 157

НАЗВА МЕДИЙНОЇ ПОДІЇ У ФРАНЦУЗЬКОМУ ТЕЛЕДИСКУРСІ ТА ЇЇ
АКСІОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА: НАКРЕСЛЕННЯ ПРОБЛЕМАТИКИ ТА
МЕТОДОЛОГІЇ ДОСЛІДЖЕНЬ

Фроляк М.П. 159

НОМІНАТИВНА ФУНКЦІЯ ЛАТИНСЬКИХ ТЕРМІНІВ У СУДОВО-МЕДИЧНОМУ
ОПИСІ УШКОДЖЕНЬ

Мартинчук М.О., Садовнича О.В. 166

РОЛЬ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ В ГАЛУЗІ НЕФРОЛОГІЇ

Адамів С.О. 170

РОЛЬ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ У МІЖНАРОДНІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ ПСИХІАТРІЇ

Лаврінчук Д.В. 173

SECTION 16.**PEDAGOGY AND EDUCATION**

ENHANCING COMMUNICATIVE COMPETENCE IN READING THROUGH
INTERACTIVE AND COLLABORATIVE STRATEGIES (IN THE CASE OF
SPECIALIZED SCHOOLS IN UZBEKISTAN)

Kodirov A.M. 177

НАСТІЛЬНІ ІГРИ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ
ОСВІТИ

Стрельбіцька О.О., Музичук Д.М. 182

НОВІТНІ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ТЕХНІЧНИМ ПРИЙОМАМ В БАСКЕТБОЛІ

Лісницький А.В. 186

ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ РЕПЕРТУАРУ ВОКАЛЬНОГО АНСАМБЛЮ

Сбітнєва О.Ф. 189

ПРОГРАМУВАННЯ В SCRATCH ДЛЯ УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ
ПОТРЕБАМИ

Олефіренко К.С., Козуб Г.О. 192

СУЧАСНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ
КОНКУРЕНТОЗДАТНОСТІ ЕКОНОМІЧНИХ ФАХІВЦІВ

Велущак М.Я. 196

УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ НАСТУПНОСТІ МІЖ ЗАКЛАДОМ ДОШКІЛЬНОЇ
ОСВІТИ І СПЕЦІАЛЬНОЇ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Іжко О.О. 198

ФЕНОМЕН "ЦИФРОВОЇ СУБ'ЄКТНОСТІ" ЯК ІНТЕГРАТИВНА ХАРАКТЕРИСТИКА СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ Зирянов Д.А.	201
--	-----

SECTION 17.

PSYCHOLOGY AND PSYCHIATRY

ПОСТТРАВМАТИЧНЕ ЗРОСТАННЯ ВИМУШЕНИХ ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ Чусова О.М., Єремко Е.В.	207
ПСИХОТРАВМА ТА РЕЗИСТЕНТНІСТЬ: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ Бужинська С.М., Товкач А.Г.	211
РЕЗУЛЬТАТИ ЛІКУВАННЯ ЦИВІЛЬНИХ ОСІБ З ГРУПИ РЕАБІЛІТАНТІВ ІЗ ЗАЛЕЖНІСТЮ ВІД АЛКОГОЛЮ З ВИКОРИСТАННЯМ ДЕГІДРОЕПІАНДРОСТЕРОНУ (ДНЕА) (ПОПЕРЕДНЄ ДОСЛІДЖЕННЯ) Маркозова Л.М., Мінко О.І., Галан Н.В.	215

SECTION 18.

MEDICAL SCIENCES AND PUBLIC HEALTH

ANALYSIS OF THE EFFECTIVENESS OF REHABILITATION MEASURES IN CHILDREN WITH MUSCULAR TORTICOLLIS AGED 7 TO 15 YEARS Akhmadjon Abduma'ruf Isok ugli, Mavlyanova Z.F.	218
APPLICATION OF ULTRASOUND RENAL DOPPLER TO DETECT CHANGES IN RENAL HAEMODYNAMICS IN PATIENTS WITH COMORBIDITY OF CHRONIC OBSTRUCTIVE PULMONARY DISEASE AND ESSENTIAL HYPERTENSION Akimova L.	220
ENGLISH TEACHING METHODOLOGY FOR STUDENT ATHLETES THROUGH MULTIMODAL MODERN TECHNOLOGY TOOLS Kenjabaev J.A.	223
FEATURES OF THE COURSE AND PRINCIPLES OF TREATMENT OF PREGNANT WOMEN WITH ANTIPHOSPHOLIPID SYNDROME Muratova N.J., Shokirova N.G.	226
INTEGRATIVE ASSESSMENT OF APPROACHES TO DIAGNOSIS, THERAPY, AND RECOVERY OF CHILDREN WITH PERINATAL CNS DISORDERS Igamova S.S., Djurabekova A.T.	229
INTEGRATIVE METHODOLOGY OF ADOLESCENT ENURESIS TREATMENT Kayumova M.B., Niyozov Sh.T.	231

MODERNIZATION AND EFFICIENCY ANALYSIS OF TREATMENT AND
REHABILITATION MEASURES FOR CEREBRAL PALSY IN A MODERN
MULTIDISCIPLINARY MEDICAL INSTITUTION

Djurabekova A.T., Kasimov A.A., Kattaeva Maftuna Dusyor kizi 233

ЗНАЧЕННЯ ХІРУРГІЧНИХ ВТРУЧАНЬ У КОМПЛЕКСНОМУ ПІДХОДІ ДО
ЛІКУВАННЯ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ ПАЦІЄНТІВ ІЗ ПОЛІТРАВМОЮ

Тислюкова О.В. 236

SECTION 19.

PHYSICAL CULTURE, SPORTS AND PHYSICAL THERAPY

МОТИВАЦІЯ СТУДЕНТІВ ДО ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧИХ ЗАНЯТЬ
СПОРТИВНИМИ ІГРАМИ

Павлова Т.В., Долженко Л.П., Кузнецова Л.І. 239

SECTION 20.

ARCHITECTURE AND CONSTRUCTION

МЕТОД БУДІВЕЛЬНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО МОДЕЛЮВАННЯ
АРХІТЕКТУРНИХ ОБ'ЄКТІВ – КОМПЛЕКСНА ВІДПОВІДЬ НА ЗАПИТИ ТА
АКТУАЛЬНІ ЗАДАЧІ ЗАМОВНИКІВ: ВИКЛИКИ ДЛЯ АРХІТЕКТУРНОЇ ОСВІТИ

Мельник З.Ю. 249

SECTION 21.

CULTURE AND ART

PROBLEMS OF PERIODIZATION OF CREATIVE ACTIVITY OF THE MARIA
ZANKOVETSKA NATIONAL ACADEMIC UKRAINIAN DRAMA THEATRE

Batytska T. 254

АВТОРСЬКЕ ТЛУМАЧЕННЯ ВЕСНЯНОЇ ТЕМАТИКИ В КАНТАТІ
О. ПОЛЬОВОГО «ВЕСНЯНКИ» (НА ВІРШІ І. ФРАНКА)

Жданов М.М. 259

ХОР І.ГАЙДЕНКО «ЗІЙШЛА ЗОРЯ»: ТЕОРЕТИЧНИЙ ТА ВОКАЛЬНО-ХОРОВИЙ
АНАЛІЗ ТВОРУ

Донцова-Пушенко К., Жданов М. 261

SECTION 17.

PSYCHOLOGY AND PSYCHIATRY

Чусова Ольга Миколаївна

канд. пед. наук, доцент
кафедри мовної та психолого-педагогічної підготовки
Одеський національний економічний університет, Україна

Єремко Емілія Віталіївна

здобувач вищої освіти факультету економіки та управління підприємством
Одеський національний економічний університет, Україна

ПОСТТРАВМАТИЧНЕ ЗРОСТАННЯ ВИМУШЕНИХ ПЕРЕСЕЛЕНЦІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ

Повномасштабні військові дії на території України спричинили порушення життєдіяльності населення, втрату безпеки та стабільності життя, погіршення психоемоційного стану громадян, вимушену міграцію та переселення українців. Вимушене переселення в умовах війни супроводжується психологічним потрясінням особистості, постійною загрозою життя та здоров'я, втратою домівки та звичного соціального середовища, невизначеністю майбутнього та розривом соціальних зв'язків, появою почуття безпорадності та нестабільності.

Можна стверджувати, що українці під час війни отримали колективний травматичний досвід: порушення відчуття безпеки та контролю над життям; досвід міграції та розлуки, втрати та смерті; тривожні розлади, депресія та посттравматичні симптоми; руйнування або перебудова соціальних зв'язків та зниження довіри до соціальних інституцій; наявна трансгенераційна передача травми та колективна негативна емоційна реакція на сучасну збройну агресію (почуття загрози існування, страх, апатія, агресія, відчуження, безсилля, емоційна нестабільність та вигорання).

Понад 12 мільйонів українців стали вимушеними переселенцями внаслідок війни, причому 9 мільйонів виїхали за межі держави. Результати досліджень свідчать про те, що серед внутрішньо переміщених осіб спостерігається підвищений рівень психологічних порушень: приблизно 30% мають симптоми депресії, 11% — посттравматичного стресового розладу, 11% — тривожних розладів, а 1,5% — психотичних станів. Ці показники суттєво перевищують середні дані, характерні для загального населення [3].

Вищезазначена категорія громадян України отримала травматичний досвід впливу військових дій та як наслідок досвід вимушеного переселення, що спричиняє зниження загального рівня стресостійкості та контрольованості власного життя, втрату соціального статусу та психологічний дискомфорт. Підсумовуючи, зазначимо, що травмування позначається на життєздійсненні особистості:

- знижується рівень адаптивності та задоволеності життям;
- погіршується самореалізація та здатність планувати майбутнє;
- домінування в системі ціннісних орієнтацій просто виживання;
- зменшуються емпатичні здібності, схильність до конструктивної взаємодії та співробітництва;
- небажання переосмислювати травматичний досвід;
- поглиблюється недовіра до соціуму;
- старі цінності втрачають свою здатність задовольняти потреби особистості, а важливі життєві смисли поступово вичерпуються.

Таким чином, первинна травма (загроза життю та благополуччю в умовах війни) посилюється стресом взаємодії з новим середовищем, що стимулює повернення травматичних переживань та провокує ретравматизацію. Відповідно, в умовах вимушеного переселення в українців проявляються наступні негативні психоемоційні стани, які викликають нестабільність життєздійснення особистості: порушення ідентичності, втрата автономності та суб'єктивності, відчуття незахищеності та розгубленості, злість та сором, деградацію системи близьких міжособистісних контактів та руйнування життєвих орієнтирів, низьку самооцінку та почуття провини, дезадаптацію та сприйняття себе як жертви, психосоматичні розлади та посттравматичний розлад.

Успішна адаптація вимушених переселенців до нового соціального середовища обумовлюється здатністю осмислювати й переживати нові емоційні, поведінкові та соціальні стани, що виникають на різних етапах адаптаційного процесу. Основними факторами успішної адаптації виступають готовність особистості до життєвих змін у нових соціокультурних умовах; здатність знаходити нові шляхи самореалізації через прийняття або переосмислення альтернативних систем заперечень, припущень, цінностей та установок, кожна з яких має свою специфіку й завдання.

Водночас населення України, долаючи важку життєву ситуацію, здобуває низку позитивних психологічних змін: життєстійкість та психологічну зрілість, усвідомлене ставлення до життя, актуалізацію внутрішніх ресурсів та

адаптаційні копінг-стратегії. Таким чином, формується феномен посттравматичного зростання у вимушених переселенців, який проявляється у позитивних змінах та психологічному відновленні особистості в кризових умовах життєдіяльності людини:

- розбудова внутрішніх ресурсів через страждання, екзистенційну переоцінку та психологічну готовність до відновлення;
- формування копіngu прийняття складної життєвої ситуації;
- покращення самопочуття;
- усвідомлення цінності життя;
- демонстрація психологічної пружності та стійкості;
- зміцнення міжособистісних стосунків;
- підвищення відчуття власної сили;
- трансформація життєвих пріоритетів;
- збагачення духовної та екзистенційної складових життя;
- бажання самовдосконалюватися та самореалізовуватися в багатовекторних сферах життєздійснення [1].

Слід зазначити, що посттравматичне зростання характеризується особливими стратегіями:

1) позитивним рефреймінгом – усвідомлення негативної життєвої ситуації щодо вимушеного переселення, як отримання нового досвіду та можливостей для подальшого розвитку (формування нових соціальних зв'язків та актуалізація нових життєвих перспектив, шляхів самореалізації);

2) копінг-стратегія прийняття – визнання незворотності негативних змін у життєздатності вимушених переселенців (втрата житла, зміна місця проживання та соціальних контактів) та актуалізація адаптаційних ресурсів особистості в нових умовах життя;

3) гумор як засіб відсторонення від психотравмуючого досвіду та зниження рівня тривожності.

Посттравматичне зростання вимушених переселенців тісно пов'язане з високим рівнем життєстійкості, що відзначається основними компонентами:

1) здатністю особистості протистояти труднощам та швидко відновлюватися після стресових подій;

2) потенціалом адаптованості, який забезпечує ефективну інтеграцію в нове соціальне середовище та формування взаємин шляхом соціальної підтримки і реалізації нових соціальних ролей.

Вважаємо, що життєстійкість як здатність особистості витримувати психотравмуючий досвід та пристосовуватися до важких обставин

соціального середовища, зберігаючи емоційний баланс, являється ресурсом посттравматичного зростання. Життєстійкість вимушених біженців становить собою внутрішній потенціал особистості, який сприяє осмисленню травми та самоактуалізації переселенців.

Вищезазначене дає підстави обґрунтувати шляхи актуалізації посттравматичного зростання, реалізація яких гарантувала б психологічне благополуччя вимушених переселенців:

- вчасне діагностування результатів впливу травматичного досвіду на особистість;
- превентивна діяльність (психоедукація, тренінги, групи зустрічей, програми соціально-психологічного супроводу посттравматичного зростання, програми «рівний-рівному»);
- реабілітаційна діяльність щодо відновлення соціально-психологічних ресурсів життєздатності особистості (життєстійкості, психологічного благополуччя, резильєнтності);
- використання технік експозиції, експресивного письма, ментативної провокації, технології ПТСР-фокусованої інтерперсональної терапії;
- формування травмоутливого середовища та сприятливого соціально-психологічного клімату;
- використання мотиваційно-дискурсивної фасилітації, травма-інформованого підходу та практики соціально-психологічної підтримки вимушених переселенців;
- використання мобільних застосунків для подолання психотравматизації [1; 2].

Список використаних джерел:

1. Кердивар В. В., Христенко В. Є. Синдром жертви у внутрішньо переміщених осіб із зони локального воєнного конфлікту. Харків, 2021. 143 с.
2. Климчук В. О. Психологія посттравматичного зростання : монографія. Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2020. 125 с.
3. Підтримка ментального здоров'я в часи війни. Національний інститут стратегічних досліджень. 2023. URL : <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/pidtrymka-mentalnoho-zdorovya-v-chasy-viyny> (дата звернення: 25.04.2025)

SCIENTIFIC PUBLICATION

WITH THE PROCEEDINGS OF THE VIII INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND THEORETICAL CONFERENCE

**«SCIENCE OF XXI CENTURY: DEVELOPMENT,
MAIN THEORIES AND ACHIEVEMENTS»**

May 2, 2025 | The Hague, Netherlands

in English and Ukrainian

*All papers have been reviewed. Organizing committee may not agree with
the authors' point of view. Authors are responsible for the correctness of the papers' text.*

Contact details of the organizing committee:

NGO International Center of Scientific Research

Tel.: +38 098 1948380; +38 098 1526044

E-mail: info@scientia.report

URL: www.scientia.report

Signed for publication 02.05.2025. Format 70×100/16.
Offset Paper 80gsm. Times New Roman and Open Sans typefaces.
Digital color printing. Conventionally printed sheets 21,94.
Circulation: 50 copies. Printed from the finished original layout.

Publisher [PDF]: Primedia E-launch LLC
TX 75001, United States, Texas, Dallas. E-mail: info@primediaelaunch.com

Publisher [printed copies]: LLC UKRLOGOS Group
21005, Ukraine, Vinnytsia, Zodchykh str. 18, office 81. E-mail: info@ukrlogos.in.ua
Certificate of the subject of the publishing business: ДК № 7860 of 22.06.2023.